

Kysy kirjastonhoitajalta ja tietopalvelu tänään

2.2.2024

Nina Granlund

Laki yleisistä kirjastoista

29.12.2016/1492

- Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota tietopalvelua = velvollisuus!

Tietopalvelu

- **Kirjastojen tietopalvelun ydintehtävä on löytää sopivia tiedonlähteitä tiedonhakijalle.** = Ei siis tarvitse tietää kaikkea ja osata vastata kaikkiin kysymyksiin, vaan tulee osata etsiä lähteitä, joista vastauksia kysymyksiin voi löytää.
- Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun info kysyjille, <https://www.kirjastot.fi/kysy/tietoa-palvelusta>

Tietopalvelu verkossa

- Tietopalvelu siirtynyt suurelta osin verkkoon.
- Kysy kirjastonhoitajalta –kehitystä:
- Vastausten määrä: vuonna 2000 2455, 2010 3165, 2020 5865, 2023 6951
- Vastaajakirjastot: 2000 ?, 2010 55, 2020 63, 2023 58
- Vastaajamäärä/vuosi: 2020 270, 2023 280

Kysymykset

- <https://www.kirjastot.fi/kysy/vastaukset>
- Vastaavatko kysymykset kirjastossa paikan päällä esitettäviä kysymyksiä?
- Entistä merkittävämpää on tietää, mikä on kirjastoammattilaisen tehtävä ja asiantuntemuksen ydin.

Tietopalvelun tarve kasvaa

- Kysy kirjastonhoitajalta –kysymysten määrä nousee vuosittain.
- Luotettavan tiedon löytäminen ja tunnistaminen muuttuu entistä hankalammaksi -> avun tarve lisääntyy.
- Tekoäly aiheuttaa lisää epävarmuutta tiedonetsijöissä. ”Sain tekoälyltä tällaisen vastauksen, pitääkö paikkansa?...”

Osaaminen

- Osaamisen ylläpitäminen tärkeää: tiedonhaku, tiedonlähteet

Tiedonhaku

- Finna-osaaminen,
<https://finna.fi/Content/help>
- Googlen erikoishaut ja hakutavat,
- <https://www.kirjastot.fi/tiedonhaun-opastus/hakukoneet>
- Erikoistietokannat,
<https://www.kirjastot.fi/tiedonhaun-opastus/tietokantoja-ja-hakemistoja>

Lähdekritiikki

- Hyvän tiedonlähteen tunnistaminen, Valeuutisten tunnistaminen
- <https://www.kirjastot.fi/tiedonhaun-opastus/haun-suunnittelu>
- Tekoäly ja faktantarkistus, <https://faktabaari.fi/dil/ai/>
- Makupalat.fi Faktat ja mediakritiikki, <https://www.makupalat.fi/fi/kokoelma/faktat-ja-mediakritiikki>

Tulevaisuus

- Mitä tapahtuu? Tekoäly? Henkilökohtainen palvelu, ihminen?
- <https://www.kirjastot.fi/kysy/vastaukset?page=2905>
- <https://www.kirjastot.fi/kysy/vastaukset?page=0>

Kirjastot.fi tietopalvelun tueksi

- Kysy kirjastonhoitajalta –vastaukset, <https://www.kirjastot.fi/kysy/vastaukset>
- Makupalat.fi – tiedonlähteitä tietopalvelutyöntekijöiden käyttöön, <https://www.makupalat.fi>
- Tiedonhaun uutiskirje, <https://www.kirjastot.fi/tiedonhaun-uutiskirjeen-arkisto>
- Tiedonhaun vinkit, <https://www.kirjastot.fi/tiedonhaku/tiedonhaun-vinkit>
- Tieto-lista, kollegojen apu, <https://lists.kirjastot.fi/cgi-bin/mailman/listinfo/tieto>

Kysy kirjastonhoitajalta -tuki

- Tukihenkilö Kirjastot.fi-toimituksessa.
- Vastausylläpidossa (edellyttää vastaajatunnuksen) koulutusmateriaaleja sekä uuden vastaajan paketti ja tiedonhakupaketti.
- Opastusta vastaamiseen –sähköpostitietoiskut sekä Teams-tietoiskut.
- Kyselytunnit.
- Kysy-lista.

